

14.5.2002

2455/4/01

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Juha Haapamäki

SYYTTÖMYYSOLETTAMAN MERKITYS

1 KANTELU

A arvostelee 2.10.2001 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kantelukirjoituksessa Savonlinnan kihlakunnan poliisilaitoksen ylikonstaapelin B:n menettelyä. A katsoo B:n "kääntyneen häntä vastaan" ja puolustamaan erästä henkilöä, jonka kanssa A:lla oli erimielisyyksiä. ---

---

3 RATKAISU

3.1 Tapahtumatietoja pääpiirteittäin

A teki rikosilmoituksen siitä, että hänen asunnostaan oli anastettu tavaroita. Asiassa toimitettiin esitutkinta (tutkijana B). Syyttäjä teki asiassa syyttämättäjättämispäätökset. Tämän jälkeen A kirjoitti syyllisenä pitämälleen naishenkilölle asiasta kirjeen. Kirjeensaaja puolestaan lähetti B:lle kirjeen, jossa hän vaati tutkintaa A:n kirjeen johdosta.

B vastasi "lappusella", jossa totesi mm., että "kirje täyttää kunnianloukkausrikoksen tunnusmerkistön ja sen tutkinta/ilmoituksen tekopaikka on Kuopio, jossa kirjeen sait. Joten mene Kuopion poliisilaitokselle ja sinne ilmoitus."

3.2 Kannanotto

Huomioon otettavat säännökset on varsin kattavasti selvitetty apulaispoliisipäällikkö C:n lausunnossa.

Asiassa on kysymys erityisesti siitä, että poliisin on toimittava puolueettomasti eikä ketään saa kohdella syyllisenä ennen syyllisyyden vahvistavaa oikeuden tuomiota (ns. syyttömyysolettama). Poliisin tehtävä on selvittää rikoksia eikä sille kuulu syyllisyyskysymyksen ratkaisu.

B on kertonut tarkoituksenaan olleen neuvoa ko. henkilöä oikeasta menettelytavasta asiassa. Neuvonta onkin sinänsä ollut perusteltua, mutta B:n kirje oli muotoiltu siten, että siinä näytettäisiin otetun kantaa jo syyllisyyskysymykseenkin. B:n mukaan tämä ei ole ollut tarkoitus.

Käytettävissä olevan selvityksen perusteella pidän ilmeisenä, että kysymys on pikemmin siitä, ettei

B ole tullut tarkemmin harkinneeksi kirjeensä sanamuotoja kuin että hän olisi halunnut leimata A:ta syylliseksi tekoon, joka ei ollut vielä edes esitutkinnassa.

Syyttömyysolettama on esitutkinnan keskeisiä periaatteita. Esitutkintaviranomaisen julki lausuttu kanta syyllisyyskysymyksessä ennen kuin esitutkintaa on edes aloitettu on omiaan leimaamaan vastaajaa. Se voi myös ymmärrettävästi herättää epäilyksiä esitutkintaviranomaisen tasapuolisuudesta, kuten nyt on käynytkin.

Apulaispoliisipäällikkö C:n mukaan tapahtuneesta on B:n kanssa keskusteltu ja korostettu mm. syyttömyysolettaman merkitystä. Katsonkin, ettei B:n menettely enää anna minulle aihetta muuhun kuin, että saatan käsitykseni hänen menettelystään hänen tietoonsa. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestä.
